
SZINHÁZ ÉS MOZI

Felelős szerkesztő: Gokler Gyula.

Kiadótulajdonosok: Csendes Testvérek.

Műsor.

Vasárnap, július 8-án
délután 4 órakor:

Marica grófnő

este 9 órakor:

Szép Heléna

este 9 órakor a nyári színházban:

Templom egere

Hétfő, július 9-én
este 9 órakor:

Medgyaszay-est

Kedd, július 10-én
este 9 órakor a nyári színházban:

Zenebona

Szerda, július 11-én
este 9 órakor a nyári színházban:

Olympia

Csütörtök, július 12-én
este 9 órakor:

Éva grófnő

Péntek, július 13-án
este 9 órakor:

Éva grófnő

Szombat, július 14-én
este 9 órakor:

Éva grófnő

ÁRA **5** LEI

Hogyan segíthetünk színházainkon.

Irta: Kubán Endre.

Az erdélyi és bánági magyar színészet kétségtelül nehéz időket él. Ennek a sok bajnak az okozója elsősorban az a törekvés, amely bizonyos oldalról nyilvánul meg, hogy a magyar színjátszást lehetetlenné tegye és románul helyettesítse. Le kell szögeznünk itt azt az igazságot, hogy ezt a tendenciát nem is annyira az egyes kultuszminiszterek tüzték ki zászlójukra, mint inkább egyes olyan férfiak, akik túlfutott sovizmustól hajtvá pápábbak akarunk lenni a pápánál. Ezek nem látják be, hogy a magyar színházi kultúra tönkretételével nem használnak semmit a román színházaknak. Hiszen látjuk, hogy a román színházak Erdélyben és a Bánágban sehol sem tudnak sorozatos előadásokat tartani.

Temesvárott Leonard és Nicolau igazgatók is próbálkoztak hosszú szezón román színészettel, ámde ellenére a bőséges városi és állami támogatásnak, óriási veszteségeik voltak.

Meg kell, hogy értsék az ille-

tékesek, hogy még sok idő fog eltelni, amíg az erdélyi és bánági városok magyar és német ki-sebbsége éppen olyan szeretettel és érdeklődéssel fog a román színházba járni tisztán a színművészet iránti rajongásból, mint a saját színházába.

Az erdélyi és bánági magyar színházakat magának a magyar közönségnek kell megmentenie. Szervezkednie kell a színházi bérletekre vonatkozólag. Színházi bérletkegyesületeket kell csinálni. Ennek az egyesületnek különböző osztályu tagjai lennének a szerint ki milyen helyre reflektál a színházban. Minden tag fizet bizonyos összeget — minimálisat — a belépésnél, a bérleti összeget — pedig egész éven át havi részletekben rója le. Tekintve, hogy sehol nem játszanak tizenkét hónapon egyfolytában, sőt vannak városok, melyeknek színházi bérlete maximum 8 hónap, de egyesekben egy-két, három-négy-öt-hat hónapos szezónak is vannak, az egy hónapra eső bér-

Contesa Eva — Éva grófnő.

Opereta în 3 acte. — Operett három felvonásban.

Irta: Martos F. Zenéjét szerezte: Szirmai A. Rendező: Hetényi E.

Bonyhádi Guido gróf	Kun
Éva, leánya	Kovács Kató
Sárika, Éva huga	Dénes Ica
Lacfy Sándor gróf	Jung Jani
Tamássy Miklós	Galetta
Dr. Kelemen Achillesz	Deésy Jenő

letegyesületi tagság nem is olyan nagy. Ha a drágaság fokozódik és a színházigazgató kénytelen a helyáratokat felemelni, úgy ilyen arányban emelni kell a tagsági díjakat is. Ilyenformán a közönség kicsi összegekben megváltja magának a jogot az állandó színházlátogatásra, viszont a színház számára biztosítva van az állandóan telt nézőtér. A színházbérleti egyesület pénzeit maga az egyesület vezetősége kezelné, bankban tartaná és az előadásokért járó összegeket két heti részletekben előre adná ki az igazgatónak, akinek így állandóan jövedelmet biztosítana a színház fenntartására. Az egyesület tagjainak még arra is kötelezni kellene magukat, hogy legalább három éven át tagjai maradnak az egyesületnek.

Az ellen is van védekezés mód, hogy a román színtársulatok színházfoglalása által támadt károk elől kitérjünk. Azokban a városokban, ahol a magyar színjátszást gyakran bénítják a román társulatok azzal, hogy a legjobb napokra rendszeresen elvezszik tőlük a városi színház épületét, segítsen a magyarság úgy, hogy álljon össze és építsen Magyar Házakat. Ezt részvénytársasági alapon lehet megcsinálni. A Magyar Házban lenne a földszinten körül több üzlethelyiség kávéház, vendéglő, melyek béré-

ből futna nemcsak az építés, költségek törlesztésére, hanem a fenntartására is. Ebben a Magyar Házban a legnagyobb helyet természetesen a színházi nézőtér foglalná el, rendes, modern színpaddal, kellő öltözővel, irodával, próbateremmel és mellékhelyiségekkel. A színházigazgató vagy semmi bért nem fizetne, vagy csak minimálisat, azonban a fűtési és világítási költségeket természetesen teljes egészükben fedezné. Amikor pedig nincsen színelőadás, abban az időbben ki lehet adni a termet felolvasásokra, hangversenyekre, előadásokra, kabaréestekre, sőt a széksorok kihordásával táncmulatságokra is. Ez mind jövedelmet jelent. A Magyar Ház így üzletnek sem volna utolsó és a részvényesek nem bánnák meg, hogy a pénzüket beléje fektették. A magyar színészetnek pedig állandó otthona volna, amelyből a román társulatok turnéja nem szorítaná ki őket, mivel saját otthonukban lennének és a román társulatok akadálytalanul és magyar kartársaik anyagi károsítása nélkül használhatnák a városi színházakat.

Ajánlom ezt a két tervet minden magyarnak, minden olyan magyarnak, akinek a magyar szó, a magyar kultúra, a magyar színpad féltett drága kincse.

Comtesa Marica — Maricza grófné.

Kálmán operett 3 felvonásban.

Marica Horváth M.
Taszió gróf Jung János
Lovag Dobeschits Kun Dezső
István báró Jávör A.
Cecil hercegnő Kiss M.
Penyizsek Győző A.

Liza Beteg B.
Zsupán Dési J.
Ilka Juhász Etel
Lidi, cigánylány Szentgyörgyi
Mihály hajdu Kőváry E.
Lajcsi cigány Szabó Pál

Beszélőfilmekkel árasztják el a mozikat az amerikai filmgyárak.

Veszedelemben vannak a moziszinészek.

Londonból jelentik: A legnagyobb hollywoodi filmgyárak egyikének, a Paramount-Lasky Corporationnak elnöke Mr. Jesse L. Lasky néhány nap óta Londonban tartózkodik. Az Amerikai filmkirály fogadta a londoni és külföldi újságok munkatársait és érdekes nyilatkozatokat tett a filmgyártás kilátásairól és fővőjéről.

— A néma film — mondotta — elérte tökéletességének és népszerűségének tetőpontját. Most már csak a visszaesés következhet és fennáll annak a veszélye, hogy a publikum érdeklődése csökkenni fog. Szükséges tehát, hogy a további technikai és művészi fejlődésen dolgozzunk. A közönség túlnyomó része egyre blazirtabb lesz. Az érdeklődés visszaszerzésére a beszélő film a legalkalmasabb, mivel ez új szórakozást és szenzációt jelent a közönségnek.

A drámai művészetnek ez az új formája kezdetben természetesen korlátok közé lesz szorítva. Az első lépés a kísérő zene lesz és hat hónap múlva minden Paramount-film művészi, erre a célra készült és a film cselekményének megfelelő kísérő zenével lesz ellátva. A kísérőzenét együtt vesszük fel a cselekménnyel és a mozik így megtakarítják a zenekarokat, kis mozgók, amelyek zongoristával dolgoznak, a filmekkel együtt hatvantage zenekarok művészi muzsikáját kapják vetítésre.

A beszélő film második és legjelentékenyebb fázisa az lesz, hogy a párbeszédek is hallhatók lesznek a vásznon lepergő cselekménnyel egyidejűleg. Természetesen ennek következtében csökkenni fog a filmet megszakító és gyakran az illúziót zavaró feliratok száma. Januárra ezer filmszínházat látunk el Amerikában

Șoariul Bisericei. — A templom egere.

Comedia în 3 acte.

Vígjáték három felvonásban. Irta: Fodor László. Rendezi: Mészáros.

Nagy Zsuzsi	Pallay Manci
Szűcs Oly	Szepessy E.
Morgen Tamás báró	Mészáros
Feri, a fia	Jung János
Sternheim F. gróf	Jávor
Schünzel	Győző
Félix igazgató	Olasz
János	Kőváry

beszélő filmek vetítésére alkalmas készülékekkel és három éven belül az összes amerikai filmszínházak fokozatosan át fogják térni a beszélő filmre.

A Paramount egyébként még egy szenzációt készít elő. Megszereztük egy német mérnök találmányát: plasztikus és természetű színes filmek gyártására és így a Paramount-filmek tökéletes illúziót fognak nyújtani és minden tekintetben teljesen kárpótolni fogják a színpadot.

A filmgyártás kilátásai valóban szenzációsak, azonban egyuttal jelenlegi nemzetközi filmipar halálát jelentik. A beszélő filmek ugyanis nem számíthatnak nemzetközi elterjedésre, hiszen ná-

lunk Középeurópában a nagy közönség nem érti az angolul beszélő filmeket. Az angol nyelvű filmek piaca azonban így is elég nagy az állandó fejlődés anyagi lehetőségeinek biztosítására.

A beszélő film győzelme a néma nemzetközi film felett korántsem bizonyos. A beszélő filmek esetleges győzelme a hangtalan filmek felett azonban még egy lényeges változást fog eredményezni. Az eddigi filmszínészek nyugalomba fognak menni, mivel legnagyobb részük nem rendelkezik a szükséges színpadi orgánummal.

A beszélő filmek tehát egyuttal új filmszínészeket igényelnek.

Hétfőn Medgyaszay est.

Ritka műélvezetben lesz része Temesvár közönségének. Medgyaszai Vilma a sanzon énekesnők koronázatlan királynője fog egy önálló estélyt adni a városi színházban. Műsora, mint minden alkalommal, úgy most is változatos és nivós lesz. Repertórájában szerepelni fognak a leg-

jobb kabaré és sláger számok, legszebb balladák. Sok szeretettel jön városunkba, elhozza ide közénk művészetének legszebb, legpompázóbb virágait. Cserébe csak egyet kér, viszonzozza az ő szeretett temesvári közönsége egy kis melegséggel, hálával ezt a nagy szeretetett.

Elena frumoasă — Szép Heléna.

Operetă în 3 acte. — Operett három felvonásban.

Menelausz	Deésy Jenő
Heléna, a felesége	Kovács Kató
Agamemnon	Kun Dezső
Achilles	Olasz Lajos
Chalcas főpap	Kóváry
Páris királyfi	Galetta Ferenc
Első Ajax	Faludi Béla
Második Ajax	Jovanovits S.

Éva grófnő premierje.

Szendrey szinígazgató soha meg nem szűnő agilitása mindig újabb és kellemesebb meglepetéseket szerez a közönségének. Nem régiben volt a bemutatója a Zenebona slágeroperettnek és most máris újabb kellemes meglepetésben részesít bennünket a fáradhatatlanul működő operettgárda. A nemrég pesten bemutatott döntő sikert aratott. Éva

grófnő kerül színre. Az előadás nagy sikerét biztosítani fogják a kiváló szereplőkön kívül a szenzációsnál szenzációsabb ruhák, a néző szinte egy párisi divatrevüvel fogja összetéveszteni ezt az izig-veig kitűnő operettet. A primadonna szerepét ismét a francia sármal telített vendégszereplő Kovács Kató fogja játszani.

Ne vessünk.

Egy hotelben tűz üt ki. Minden vendéget sikerül gyorsan felébreszteni, csak a 17-es számú szoba vendégét nem, aki nyugodtan horkol tovább. Mikor kétségbeesetten ütik az ajtót, végre megszólal:

— Na mi az?

— Tűz! Tűz!

— Sajnálom, nem vagyok dohányos. Ezzel befordul és tovább horkol.

Két férfi beszélget.

— Nagyon komornak látszol. Mi a baj?

— Elutasítottam egy szegény asszony kérelmét kölcsön iránt. Egész éjjel fülemben csengett a hangja. Nem tudtam aludni.

— Nagyszerű szíved van. Ki volt az a szegény asszony?

— A feleségem.

*

Gălăjii — Zenebona.

Operetă de jazz. Au scris: Șt. Bródy și L. Lakatos. Versurile de E. Harmath. Muzica de P. Ábrahám. — Jazz operett. Írták: Bródy István és Lakatos László. A dalok szövegét: Harmath Imre. — Regisor: — Rendező: Hetényi

Elemér. Dirigen: — Karmester: Pavel Gellért Pál.

Mary	Kovács Kató
Lia	Betegh Bébi
Babette	Szepessy E.
Seraphine	L. Kiss M.
André	Galetta F.
Silvestre	Iun. Szendrey
Fridolin	Deésy J.
Dragoman	Olasz L.
Portar — portás	Kun D.

Hirek.

A megsértett primadonna. Ismeretes a Színház és Mozi olvasói előtt az a per amelyet Zöldhelyi Anna volt kiváló erdélyi primadonna indított egy szegedi lap kritikusa ellen. Az illető ur mindjárt a legelső debütálása alkalmával tűntetőleg felkelt helyéről és hangosan adva kifejezést antipátiájának, eltávozott. A dolog így kezdődött. Azóta a legtendenciózusabb támadások jelentek meg Zöldhelyi ellen, a kritikus nyíltan szembe helyezkedett a közönség izlésével és a legsértőbb kifejezésekkel aposztrofálta minden egyes fellépése alkalmával. Zöldhelyi megunva a sok herce-hurcát felkereste a kritikust és megkérte, hogy legyen tekintettel arra, hogy ő hivatásos színész és édes apját is el kell tartania. Erre azt kapta válaszul, nem feltétlenül szükséges ezen a pályán működnie, menjen valamilyen más pályára, ahol jobban érvényesítheti tehetségét. Most aztán végérvényesen kitért a harc. Végül is Zöldhelyi nem bírván idegekkel a harcot, fölbontotta a szerződését és ideg-

szanatóriumba ment feldult idegeit helyre hozni. A perre a legnagyobb apparátussal készül mindkét fél. Zöldhelyi hivatkozní fog erdélyi sikereire és a bíróság előtt kér majd elégtételt azokért a sértő kifejezésekért amik az inkriminált kritikákban megjelentek. A szerkesztő ezzel szemben bizonyítani igyekszik, hogy a kritikus függetlenül minden ítéletnyilvánítástól mindent megirhat úgy, ahogy azt a saját lelkiismerete diktálja. Az érdekes perhez szakértőül Rákosi Jenő az újságírók nesztora és Móra Ferenc lett kijelölve.

Farkas színigazgató tragédiája. Színészsors, ezt a címet adhattam volna ennek a kis cikknek, amely az alábbiakban hü reflektora lesz a mai színészek jövőjéről és sorsukról, amikor majd mint nyugdíjas színészek fognak eltölteni gonddal és küzdelemmel telt évtizedek után. A nagyváradi Brémer-téren játszódott le ez a jelenet, a múlt hét egyik tiltakozó délutánján amikor mindenki a kávéház hűvös asztalai mellé menekült, egy toprongyos,

Olympia

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: **Molnár Ferenc.**

Ettingen tábornok	Szendrey Mihály
Jenny, a felesége	Fekete Irén
Olympia, a lányuk	Márkus Rózsa
Kovács huszárkapitány	Mészáros Béla
Lina grófnő	Károly Klára
Albert herceg	Jávor Alfréd
Krall János csendőralezredes	Olasz Lajos

öreg vánszorgott végig, alamizsnát koldulva a főtéren. Eddig egy szimpla, egyszerű tragédia, de most következik ami megdöbbentésre készíti mindnyájunkat. A kávéházban lévő ujságírók egy volt színigazgatót fedezték fel. Farkas a régi színigazgatók legjobbjai közé tartozott. És most koldul. Ez a színészsors Erdélyben!

A magyar párt a magyar színházért. Egy izig-vérig üdvös intézkedésről kell beszámolnom. és ez, hogy az országos magyar párt temestorontálmegyei tagozata a rosszul menő színház érdekében akciót indított. Jól tudván, hogy a színház kisebbbségi életünknek egyik fontos védőbástyája. A párt minden egyes tagjához felhívást küldött a vezetés, melyben felhívja a közönség figyelmét a minden tekintetben kiváló kulturális munkát végző temesvári színházpártolásra. Hogy az annyit hangoztatott drága jegyeket valahogy segítsék legyen a közönség, minden egyes jegynél huszonöt százalék kedvezményt kap. Könnyen láthatjuk tehát, hogy tulajdonképpen a közönség a nyertes. Most már csak a színház pártolása van hátra, hogy ezzel azután bebizonyítsuk sokat hangoztatott kultúraszereztetünket.

Poiret válik

Ki komponált sok szép ruhát
Estélyit s lenge bálit
A férjek réme: Poiret
Mint ismeretes: válik.

Egyáltalán nem meglepő
Számomra e tény,
Biztos a ruhaszámlát
Nem bírta szegény.

Tréfák.

Férj: Miért vagy megijedve, mikor engem meglátsz?

Feleség: Mert amikor a mamától jössz, olyan jókedvű vagy és ilyenkor mindig azt hiszem, hogy a mamának valami baja történt.

*

— Maga már volt büntetve? — kérdezi a bíró a vádlottól.

— Igen. De csupán egy szelid társasjáték miatt. . . Olmot öntöttünk.

— Az lehetetlenség.

— Csakhogy tetszik tudni, azok az átkozott ólmok csupa kétélejesekhez hasonlítanak.

*

Az amerikai pilótánő férjét megkérdi egy biztosítási ügynök:

— Az ön felesége átrepüli az oceánt és ön nem köt biztosítást?

— Nem! Isten őrizz, még átrepülne és egy csomó pénzt veszítenék!

*

A kisfiu megkérdi a nagyanyját:

— Nagymama, fel tudod törni a diót?

— Nem, fiacskám, az én fogaim már rosszak s nem is szeretem.

— Köszönöm szépen. Akkor az enyéimet itt hagyom a te szobádban.

*

Brumzala ur barátjához, Kupferhez fordul a következő kérdéssel:

— Szeretnék tőled információt kapni a volt könyvelődről.

— Hát az egy naplopó, gazember, csaló és mindent amit tud, nálam tanulta.

*

— Képzeld szívem, nagy fordulat állott be az életemben.

— És pedig?

— Többet nem csalom meg az uramat.

— Jél! nem is tudtam, hogy elváltatok. . .